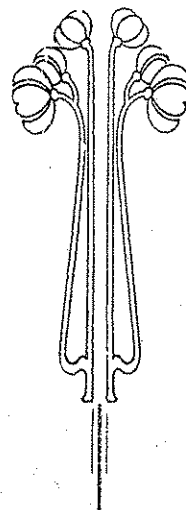

33(2)-297 « 1932 »

CRIZA ECONOMICO-FINANCIARĂ

ȘI

RESOLVIREA EI

ORADEA
CHIRIAȘII TIPOGRAFIEI ROMÂNEASCĂ
1932

Prefață

Criza economico-financiară apasă în ceasul de față ca o piatră grea viața întregii omeniri. Cele mai iscusite talente ale noștrilor își pun cu încredere la contribuție priceperea lor, dar deslegarea mult dorită nu se mai află. Urmările sociale dezastruoase ce le poate avea această criză pentru înseși temelile organizației omeniești, va face să înțelegem, de ce trebuie să se facă totul, pentru ca această criză să înceteze cât mai îngrabă.

Excelența Sa episcopul unit al Orăzii în prezența sa pastorală a pus degetul pe adevărata rană, din care isvorește această criză: lepădarea omenirii de Dumnezeu, încălcarea drepturilor imprescriptibile ale lui Dumnezeu asupra omenirii și asupra avutului ei — și crede cu multă dreptate, că sanarea crizei va veni în mod firesc prin concursul imponderabil, dar totdeauna real și în istorie de multeori verificat, al lui Dumnezeu, — dacă și omenirea va da ceea ce e a lui Dumnezeu și Dumnezeu și ceea ce e a împăratului, adică a stăpânirii lumești, împăratului.

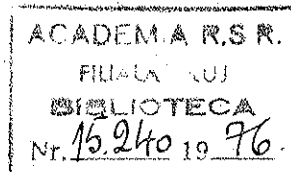
În nădejdea, că cele cuprinse în această vastă și frumoasă pastorală va pătrunde la inimă și priceperea multor, o rețipărim din „Vestitorul” No. 3—6 și o lansăm cu plăcere și în broșură, spre binele neamului și al Bisericii.

Oradea, la 12 Martie 1932.

„VESTITORUL.”

~~22359~~

B15240

Criza economico-financiară și rezolvirea ei

Oamenii de azi și vameșii și farizeii din Legea Veche

„De nu va întrece dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor și farizeilor, nu veți intra în împărăția cerurilor”, Mat. 5, 20.

Iubiți Frați și Fii! Isus Hristos, Mântuitorul, venind să propovăduiască adevărurile veșnice, cari duc la împărăția cerurilor, ca acele adevăruri să poată fi înțelese de toți oamenii, pentru că pe toți a venit să-i mântuiască, și cele mai sublime, cele mai înalte învățături ale sale le cuprindea în niște asemănări simple și ușor de priceput din partea tuturor. Astfel și în Evanghelia de azi, în asemănarea despre farizeu și vameșul, cari s'au dus în biserică să se roage, se cuprind foarte salutare și necesare învățături pentru mântuirea noastră. Pe farizeu ni-l arată Mântuitorul ca pe unul, care ține poruncile, însă este lipsit de spiritul zmereniei, fără de care nu putem să ne înălțăm la Dumnezeu, iară pe vameș ca pe un om păcătos, care nu a ținut poruncile, însă acum, văzându-și rătăcirea, îi pare rău și cu zmerenie își recunoaște păcatele și cerând iertare se întoarce către Dumnezeu. Unul cu îngâmfare spune: „postesc de douăori pe săptămână; dau zeciuală din toate câte am”; iară celalalt cu zmernie se roagă: „Doamne fii milostiv mie păcătosului”.

Suntem creștini, cari în Hristos ne-am botezat și în Hristos ne-am și înbrăcat și ar trebui ca, pătrunși de spiritul lui Hristos, să-i întrecem pe farizeii și vameșii Testamentului

Vechiu. Cu toate acestea câți dintre creștinii arată părerea de rău și îndreptarea vameșului din Sf. Evanghelie, sau câți dintre creștinii ar putea spune cu farizeul, că „țin poruncile Domnului și că „postesc de două ori pe săptămână” sau că „dau zeciuală din toate câte au”? Creștinii de azi îi întrec pe farizeii și pe vameși nu în dreptate, nu în ținerea poruncilor Domnului și nu în umilință, ci în îngâmfare și în păcate, neaducându-și aminte de amenințarea Mântuitorului, că „de nu va întrece dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor și farizeilor, nu veți intra în împărăția cerurilor” (Mat. 5, 20). La oamenii zilelor noastre se potrivește întocmai cuvintele Sf. Evanghelii, că „orbit-a ochii lor și a întărit inima lor, ca să nu vadă cu ochii și să nu înțeleagă cu inima și să se întoarcă” (Ioan 12, 40). Oamenii și-au uitat de Domnul, părăsit-au poruncile Lui, adâncitu-s’au în păcate și în fărădelegi, cari deasupra pământului adunat-au și îndesat-au nourii mâniei Domnului, cel ce ne amenință să ne piarză ca pe cei din Sodoma și Gomora cu foc și cu pucioasă, cari mijloace de pedeapsă ale dreptății lui Dumnezeu oamenii și-le pregătesc în fabricile de arme și de gaze, cari lucrează cu mai mult zor ca și în vremea urgiei războiului trecut.

Cauza crizei economice și financiare

Ochi avem și totuși nu vedem, urechi avem și totuși nu auzim, cum ne pregătim pierirea depărtându-ne de la Domnul, desprețuind voința Lui și trăind după voia inimelor noastre. Lipsa, năcazurile, greutățile vieții, numite *criză economică*, din zi în zi iau proporții tot mai îngrozitoare și omenimea nu vrea să înțeleagă că această criză economică este urmarea firească a crizei

sullestești, a lepădării omeniței de Dumnezeu, este amenințarea Aceluia, care ne zice prin profetul Ieremia: „Ascultă pământule, iată eu aduc peste poporul acesta rele, roada răzvrătirii lor, pentru că la cuvintele mele nu au luat aminte și legea mea o au lăpădat” (Ier. 6, 19) și prin profetul Zaharia ne chiamă zicând: „Întoarceți-vă la mine și eu mă voi întoarce către voi” (Zah. 1, 3). Dumnezeu ne îndeamnă să ne întoarcem către el, ne amenință, dar inimile oamenilor sunt împetrite, nu vreau să înțeleagă, precum nu au ascultat și nu au înțeles nici cei de pe vremea lui Noe, oricât de încet s’a pregătit corabia și oricât de pe înțeles li-s’a spus, că de nu se vor întoarce, cu potop îi va pierde Domnul, pentru că „s’au înmulțit răutățile oamenilor pe pământ și fiecare cugetă în inima sa cu deadinsul răutății în toate zilele” (Fac. 6, 5).

O datorie nu numai neșinută, dar chiar uitată.

Iubiți Frați și Fii! Suntem în pragul postului mare, timp anume orânduit pentru pocăință, pentru apropierea către Dumnezeu și împăcarea cu Părintele nostru, pe care asemenea fiului celui rătăcit l-am părăsit. Aceasta reîntoarcere a noastră va fi cu puțină numai, dacă ne eliberăm din cătușele cari ne țin legați de pământ și ne împiedecă în a ne putea înălța către cer și numai dacă vom rumpe legăturile, cari ne atrag către iad și nu ne lasă să ne ridicăm către cer. Întoarcerea noastră numai atunci va fi adevărată, plăcută și primită înaintea lui Dumnezeu, dacă vom părăsi calea umblată până acuma și vom apuca calea poruncilor Domnului, pe cari de aci în colo nu numai din când în când, ci în toate zilele vieții noastre

le vom împlini și încă toate și nu numai acele, cari ne par mai ușoare și mai plăcute.

De aceea, pentruca timpul sfânt al postului mare, care ne pregătește la învierea Domnului, să vă fie spre mai mare folos sufleteșc și să-l puteți întrebuința spre a lua hotărîri tari de îndreptare, în virtutea datorinței Noastre de a vă conduce pe calea adevărului și a dreptății și de a vă arăta calea către mântuire, de data aceasta vreau să vă atrag atențiunea asupra unei datorințe a noastre aproape nu numai neobservată, dar chiar și uitată. Este datorința de a întrebuința bunurile lumii acesteia după voința Domnului și este datorința de a da din toate bunurile noastre și lui Dumnezeu, dela care le primim, partea ce i-se cuvine, ce și-a reținut-o șiesi, adica de a da din toate câte câștigăm a zecea parte lui Dumnezeu. O facem aceasta cu atât mai mult, căci cauza principală a lăpădării omului și a omenimei de Dumnezeu este chiar alipirea lui dezordonată către cele trecătoare și cauza crizei economice și financiare în care se zbate omenimea este chiar materialismul, de care suferă și care par'că a stins din inimile oamenilor și cea din urmă licărire a dragostei către Dumnezeu și către deaproapele. Fiecare caută să-și adune cât de mult chiar călcând în picioare poruncile lui Dumnezeu și făcând nedreptate aproapelui, înstreinând nu numai ce este al altuia, ci chiar și ce este a lui Dumnezeu.

Bogația și lăcomia piedeci ale mântuirii.

Iubiți Frați și Fii! Dumnezeu zidindu-l pe om l-a pus de stăpân peste toate celelalte fapuri ale sale, peste toate bunurile pământului. Însă omul, depărtându-se dela Dumnezeu, din stăpân devine rob al bunurilor pământești. Nu

omul le stăpânește pe acele și le întrebuințează spre binele său atât vremelnic cât și vecinic, ci acelea îl stăpânesc pe om și pofta nebună după ele îl mână și îl fac să alerge zi și noapte. Cefind Cartea Sfântă a dumnezeieștilor învățături ale Mântuitorului, Sfânta Evanghelie, vedem că Hristos foarte des vorbește despre avuțiile pământești ca despre un mare rău, ca despre o mare piedecă în calea mântuirii și foarte des ne prezintă bunurile lumești ca și cauză osândirii multora. Așa tinerului, care s'a apropiat de El întrebându-l că „*ce voiu face să moștenesc viața de veci?*”, — îi spune: „*toate câte ai vindele și le dă săracilor*” și văzându-l că acest sfat l-a înrîstiat, întorcându-se Mântuitorul către norodul ce-l încunjurase îi zice: „*Cât de cu anevoie vor intra întru împărăția lui Dumnezeu cei bogați, căci mai lesne este funiei dela corabie să treacă prin urechea acului decât bogatului să intre întru împărăția lui Dumnezeu*” (Luca 18, 22—25.) Ne aducem aminte de asemănarea cu omul cel bogat și Lazar cel sărac, în care bogatului, ajuns în chinurile osândeii veșnice, i-se spune că bogăția lui de pe pământ a fost aceea, care i-a cauzat pieirea: „*Adu-ți aminte că ai luat cele bune ale tale în viața ta, deci acum te chinuești*” (Luca 16, 25). Iară de altă dată cele mai groaznice amenințări le auzim din gura Mântuitorului la adresa celor bogați, zicându-le: „*Vai vouă bogaților, pentrucă vă luați mângăerea voastră. Vai vouă celor ce sunteți sătui acum, că veți flămânzi. Vai vouă, cei ce râdeți acum, că veți plânge și vă veți tângu*” (Luca 6, 24—25). Știm apoi, că pe bogatul, căruia îi rodise țarina foarte și tocmai se frământă, că unde își va aduna rodurile sale, îl numește Mântuitorul drept nebun rostindu-i înfricoșata sentință, că „*nebune întru*

aceasta noapte vor să ceară sufletul tău dela tine, dară cele ce ai adunat ale cui vor fi?“ (Luca 12, 20). Dar oare pentru ce osândește Mântuitorul chiar în felul acesta atât de aspru bogăția, când Dumnezeu bunurile lumii acesteia le-a creat pentru om, căruia i-le-a dat ca să se folosească și să se bucure de ele?

Hristos nu averea și bogăția lumească o osândește, cari, întrebuințate după voia lui Dumnezeu, sunt trebuincioase omului pentru viața sa pământească, ba întrebuințate bine sunt și cele mai folositoare mijloace pentru câștigarea vieții vecinice. Căci mulți sunt cari prin averile avute pe pământ au săvârșit fapte bune, cu cari, lăcându-și comoară în cer, și-au deschis ușa împărăției cerurilor. Hristos *lăcomia* bogățiilor o sbicuește așa fără de cruțare. El îi osândește pe cei bogați pentru lăcomia lor, care îi face ca vieții lor de aci de pe pământ să-i dea alt scop, decât care l-a pus Acela, dela care au primit această viață, căci omul lăcom crede, că este pus aici numai pentru ca să adune aur și argint, ca să-și lărgască holdele și să-și înmulțească numărul vitelor. Hristos tuturor le zice: „*păziți-vă și vă feriți de lăcomie*“ (Luca 12, 13), căci aceea, precum spune Sf. Pavel — este rădăcina tuturor relelor. Lăcomia, pofța neînfrănată după bunurile pământești și setea neastâmpărată după avuție este aceea, ce îl face pe om să se lipească cu totul de cele pământești și să-și uite de cele cerești, de suflet și de Dumnezeu. Lăcomia este aceea, care pe om îl îndeamnă la tărădelegi, la pizmă, minciună, calomnie, înșelăciune, și orice nedreptate, precum ne arată Sf. Pavel: „*Cei ce vor să se îmbogățească, cad în ispite și în curse și poște multe fără de treabă și vătămătoare, cari îi cufundă pe oameni în moarte*

și pleire (I. Tim. 6, 9). Lăcomia îl duce pe om la călcarea legilor și poruncilor Domnului și îl face ca, alergând pentru a aduna cât de mult, să nu mai aibă timp de rugăciune și de a umbla la biserică. îl face să nu mai știe de datorințele sale creștinești și cu atât mai puțin de faptele îndurării. Lăcomia este aceea care stinge din sufletele oamenilor frica lui Dumnezeu și dragostea față de aproapele său și aduce iadul pe pământ. „*Rădăcina tuturor relelor este iubirea de argint, pe care unii poftindu-o, au rătăcit dela credință și s'au pătruns cu dureri multe*“, ne zice sf. Pavel (I. Tim. 6, 10).

Lăcomia întotdeauna a fost o grea boală sufletească, care a adus multe neajunsuri și grele încercări asupra oamenilor; și suferind de acea boală atât cei bogați cât și cei săraci, voind fiecare să ia ce este al celuiialalt și nici unul să dea din al său, s'au născut luptele sociale, cari totdeauna au bătut neamul omenesc. Însă dintre aceste lupte sociale cea mai înfiorătoare se dă în zilele noastre și va avea cele mai nenorocite urmări asupra întregii omenimi, dacă aceasta nici acuma, în ceasul din urmă, nu va înțelege, că unica scăpare îi este în a se reîntoarce la Dumnezeu și la poruncile lui, cari trebuie reintroduse nu numai în raporturile omului cu Dumnezeu, ci și în raporturile oamenilor și a popoarelor între sine. Dumnezeu ne poruncește, ca bunurile trecătoare să ni le câștigăm prin muncă cinstită și pe calea dreptății, iară cele altfel câștigate și pe nedreptul uzurpate sunt a se restitui. Apoi ne spune, că chiar și din cele ce sunt pe cale cinstită câștigate numai atât este al fiecăruia, cât îi este necesar nu spre a se înbuibă, nu spre a face lux, nu spre a-și

împlini toate poftele și patimele inimii sale, cât îi este necesar pentru traiul onest al lui și al celor ai săi și pentru creșterea cinstită a familiei sale, iară restul este alui Dumnezeu. Pe noi ne pune Dumnezeu numai de chivernisitori ai acestei averi a Sale, ca aceea să o întrebuițăm spre mărirea Lui, spre a ajuta bisericile și instituțiile cari servesc spre propagarea împărăției lui Dumnezeu, a credinței și moralității, spre ajutorarea celor săraci și neputincioși și spre sprijinirea instituțiilor de adevărat folos public.

Pârnga și zeciuiala hotărîte de Dumnezeu. — *Dovezi din Sf. Scriptură.*

Iubiți Frați și Fii! După ce omul, a cărui voință, după păcatul strămoșesc, este pornită spre rău, iară inima îi este stăpânită de egoism, nu observă dreptatea în stabilirea părții ce i-se cuvine lui Dumnezeu, a venit Dumnezeu și prin lege pozitivă a statorit, ca pârnga tuturor roadelor și a zecia parte din tot ce câștigă omul, să fie a Lui.

Deja legea naturală îl obligă pe om ca, precum stăpânului vremelnic al pământului pe care îl lucrează, îi dă o anumită parte din tot ce produce, și lui Dumnezeu, care este creatorul și stăpânul suprem al tuturor, dela care primim nu numai pământul, ci primim și lumina, soarele, ploaia, sămânța, vitele și puterea brațelor, să i-se dea o parte din ceea ce dela dânsul primim, sau din a Lui milă și cu mijloacele primite dela El producem.

Însă Dumnezeu ne-a dat chiar lege pozitivă și clară, prin care își arată din nou bunătatea și generozitatea sa față de noi, cărora din tot, ce cu binecuvântarea Lui agonisim, ne dă 9 părți și numai o parte preînde pentru sufletul nostru.

Da! Dumnezeu a poruncit, ca pârnga și zeciuiala din toate să fie a Lui. Anume să vedem ce ne spune *Cartea Sfântă*. Cu privire la zeciuială cetim, că: „Toată zeciuiala pământului, fie din sămânță, fie din roade, a Domnului este, sfântă Domnului. Iar cel ce va voi să răscumpere zeciuiala Lui, va adăoga la prețul ei a cincea parte și va fi a lui” (Levit. 27, 30—31), și că și semănăturile voastre le va zeciui” (I. Imp. 8, 15). Iară în ce privește pârnga zice Domnul: „Sfințește mie tot cei întâiu născut, care întâiu deschide pânțele, dela om până la dobitoc, că al meu este” (Eșire 13, 2). Apoi: „Să aducem pârnga roadelor pământului nostru, și pârnga rodului a tot pomul pe fiecare an în casa Domnului” (Neemia 10, 35).

Atât zeciuiala cât și pârnga cuvenită Domnului se dădea Preoților cari jertfesc și slujesc Domnului și poartă grija casei Domnului: „Și fiilor lui Levi iată le-am dat toată zeciuiala în Israil ca parte pentru slujbele lor, cari slujbele săvârșesc ei în cortul mărturiei” (Num. 18, 21). „Pârnga grânelor noastre și cele dintâiu roduri ale noastre din tot pomul, din vin și din unt de lemn să le aducem Preoților” (Neem. 10, 37). „Și a zis poporului și celor ce locuiesc în Ierusalim: să dea partea Preoților și Levitilor, ca să se întărească în slujba casei Domnului” (II. Paralip. 31, 5).

Nici pe preoți nu i-a scutit Domnul de sub obligamentul de a da zeciuială, căci și lor le spune: „Când veți lua dela fiili lui Israil zeciuiala, care v'am dat-o vouă dela ei ca parte, atunci din zeciuiala aceia veți aduce zeciuială Domnului. Și se vor socoti vouă aducerile voastre ca grâul dela arie și ca aducerea dela teasc. Așa veți aduce și voi prinoase Domnului din toate zeciuiățile

voastre, câte veți lua dela fiii lui Israil" (Num. 18, 26—28).

Sfânta Scriptură ne mai arată, că jertfele Domnului, pârga și zeciuiala, sunt a se aduce de bună voie, cu inimă bună și veselă, căci zice Domnul: „Aduceți din ale voastre daruri Domnului, fiecare ce-l lasă inima să aducă pârgă Domnului (Eșire 35, 5) și: „Totdeauna când dai, fii cu față voioasă și cu bucurie sfințește zeciuiala. Dă celui prea înalt precum ți-a dat El. Că Domnul răsplătitor este" (Sirah 35, 9—10).

Profetii, pe cari îi trimite Domnul, ca pe poporul său să-l abată dela păcate și să-l întoarcă la Dânsul, nu încetează a îndemna împlinirea poruncii de a da zeciuială, iară pe cei ce o deneagă, îi arată ca pe unii cari îl înșeală pe Dumnezeu. Așa profetul Malahia zice: „V'ați abătut dela legea mea și nu o ați păzit, întoarceți-vă către mine și mă voi întoarce către voi, zice Domnul atotțitorul. Și ați zis: Întru ce ne vom întoarce? Au înșela-va omul pe Dumnezeu? Pentru că voi mă amăgiți pe mine și ziceți: Întru ce te-am amăgit? Că zeciuiala și pârga cu noi sunt. Și căutând voi căutoși și pe mine voi mă amăgiți. Anul s'a împlinit și ați băgat toate rodurile în vistierii și va fi joful lui în casa lui; întoarceți-vă doră întru aceasta, zice Domnul atotțitorul (Mal. 3, 7—10).

Blăstămii lui Dumnezeu asupra celor ce nu împlinesc porunca zeciuiei și binecuvântarea lui asupra celor ce o împlinesc.

Fiecare lege e împreună cu sancțiuni, împlinirea legii este răsplătită, iară călcarea ei pedepsită. Sf. Scriptură nu întârzie a ne arăta răsplata și pedeapsa, de care se împărtășesc

cei ce împlinesc sau calcă legea Domnului, de a-i aduce lui prinoase din toate cele ce câștigăm, promițându-le celor dinău *binecuvântare și belșug*, iară celorlalți *blăstăm și lipsă*. „Să cunoști astăzi și să te întorci cu mintea, că Domnul Dumnezeuul tău acesta este Dumnezeu, în cer sus și pe pământ jos și nu mai este altul afară de el. Și să păzești poruncile lui, care îți poruncesc eu astăzi ție, ca să-ți fie ție bine și fiilor tăi după tine să trăiești multe zile pe pământ, care-l dă ție Domnul Dumnezeuul tău în toate zilele" (A doua Lege 4, 39—40). „Cinstește pe Domnul din ostenele tale cele drepte și i dă lui pârgă din toate rodurile tale cele drepte, ca să se umple jitnițele tale de mulțime de grâu și să se verse teascurile tale de vin" (Pilda 3, 9—10). „Va da vouă bucate întru dreptate și va trimite vouă ploaie timpurie și târzie, ca mai înainte, și se vor umple ariile de grâu și se vor vărsa teascurile cu vin și unt de lemn" (Ioia 2, 23—24). „De veți asculta cu luare aminte glasul Domnului Dumnezeului vostru, ca să păziți și să faceți toate poruncile acestea, te va înălța Domnul Dumnezeuul tău mai pe sus decât toate neamurile pământului. Și vor veni peste tine toate binecuvântările și te va umplea pe tine Domnul Dumnezeuul tău cu bună-tăți. Va deschide ție Domnul visteria sa cea bună, cerul să dea ploaie pământului tău în vremea sa. Va binecuvânta toate lucrurile mânilor tale. — Și va fi de nu vei asculta glasul Domnului Dumnezeului tău și nu vei păzi și nu vei face toate poruncile lui, care-ți poruncesc eu ție astăzi, vor veni peste tine toate blestemele. Va trimite peste tine Domnul lipsă și foamete și peire întru toate unde vei pune mâna ta să faci, până ce te va pierde pe tine

și pânăce te va sfârși pe tine degrab pentru răutatea faptelor tale. Va trimite peste tine moarte molipsitoare. Te va bate cu... lipsă... Va fi cerul, care este deasupra capului tău, de aramă și pământul, care este sub tine, de fier. Să-mântă multă vei sămăna în țarină și puțină vei stringe, pentru că o vor mânca lăcustele. Vie vei sădi și o vei lucra și vin nu vei bea, nici te vei veseli dintru ea, pentru că o va mânca viermele. Fii și fete vei naște și nu vor fi ai tăi, pentru că vor merge în robie. Și vor veni peste tine toate blestemele acestea și te vor alunga și te vor prinde pânăce te vor sfârși, pentru că nu ai ascultat glasul Domnului Dumnezeuului tău, ca să păzești poruncile și îndreptările lui". (A doua Lege 28, 1—45).

Dumnezeu pe cei ce îi împlinesc porunca și cu inimă bună și mână largă dau din toate ale lor ceea ce și-a reținut Domnul, și aici pe pământ îi împărtășește în binecuvântările sale și agoniseala lor o face asemenea vedrei de făină și ulciorului de unt de lemn al văduvei din Sarepta Sidonului, cari nu s'au împușinat și n'au scăzut (III, Imp. 17, 16); deși a tot luat din ele, nutrindu-se pe sine și pe prorocul Ilie. În schimb însă deasupra acelor, cari îi calcă porunca și își închid inima și mâna dinaintea faptelor bune, și Dumnezeu își ridică mâna sa și în loc de binecuvântare își atrag blestemul Domnului peste sine și agoniseala lor, de care se leagă cu lăcomie, și rămân asemenea celor șapte vaci slabe visate de Faraon, cari, după ce au înghițit pe cele șapte vaci grase, tot urite și slabe au rămas ca și mai înainte (Fac. 41, 21).

Legea zeciuiei obligă și pe creștini.

Iubiți Frați și Fii! Să nu vă amăgiți și să nu încercați să vă liniștiți conștiința închi-

puindu-vă, că legea zeciuiei a fost o lege numai pentru Testamentul Vechiu și că în Testamentul nou vă achitați față de Dumnezeu cu banul ce-l puneți în biserică pe tas sau îl aruncați cerșetorului, care vă stă în cale. — Oare dacă Dumnezeu omului din Testamentul Vechiu i-a cerut a zecă parte din tot ce câștigă, cel din Testamentul Nou, care are să-i mulțumească pentru mai multe binefaceri, căci este și răscumpărat, nu-i este dator cu cel puțin atâta? —

Mântuitorul, care fiind întâiul născut încă s'a jertfit Domnului și s'a adus și pentru El jertfă (Luca 2, 23), a spus: „să nu gândiți, că am venit să stric legea sau prorocii: n'am venit să o stric, ci să o plinesc" (Mat. 5, 17). — Tot Mântuitorul, întreat fiind dacă se cade a da dare împăratului zice: „Dați dară cele ce sunt ale împăratului împăratului și cele ce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu" (Mat. 22, 21), adică nu numai puterii lumesti, ci și lui Dumnezeu datori suntem a-i da dare.

De fapt creștinii cei dintâi au împlinit legea zeciuiei, ba ei au făcut mai mult, căci chiar întreaga lor avere o ofereau lui Hristos și „nimeni nu era lipsit între ei, căci toți cari aveau țarini sau case, le puneau la picioarele apostolilor și se împărțeau vânzându-le aduceau prețurile celor vândute și fieștecăruia după cum avea lipsă" (Fapte 4, 34—35). — Tertulion, Ciprian și Clemente ne mărturisesc (II. Constit. 29, 38), că pe vremea lor creștinii dădeau regulat zeciuieala, din care nu numai preoții se susțineau, ci și orfanii, văduvele, săracii, bolnavii, călătorii și cei cari pentru credința lor erau aruncați în temniță.

Numai mai târziu, când credința a scăzut și dragostea s'a răcit, au început creștinii să ia și ce este alui Dumnezeu și a trebuit să vină

biserica cu amenințări față de aceia, cari deneagă zeciuiala neînțelegând, că primind ei dela Biserica cele sufletești, cari sunt de mai mare preț, sunt datori să dea și ei slujitorilor Domnului cele trupești, precum zice Apostolul: „dacă am sămănat noi vouă cele spirituale, au mare lucru este de vom secera dela voi cele trupești” (I. Cor. 9, 11) și nu vreau să facă asemenea lui Avram, care lui Melhisedec, care îl binecuvânta, „ia dat zeciuială din toate” (Facere. 14, 20) și asemenea lui Iacob, care după ce a văzut scara ce împreună cerul cu pământul a zis Domnului: „din toate câte vei da mie a zecea voiu aduce ție” (Fac. 28, 32).

Așa în *Corpul dreptului canonic* aflăm dispozițiuni clare cu privire la obligamentul de a observa porunca zeciuiei. „Vă avertizăm și poruncim, ca să nu se neglige a da lui Dumnezeu zeciuielele pe cari însuși Dumnezeu a statorit ca să i se dea; căci trebuie a se teme, că dacă cineva sustrage dela Dumnezeu cu ce-i este dator și Dumnezeu pentru păcatul făcut îl va lipsi de cele de cari are trez înțâ” (c. II, C. XVI. q. 2). „Poruncim, ca laicii în mod credincios să dea bisericilor Domnului zeciuielele, pârga și jertfele pentru cei vii și pentru cei morți, precum sunt poruncite de Episcopi: dacă cineva acelea le-ar reținea este a se eschide din Uniunea Sfintei Biserici” (c. III. C. XVI. q. 2). „Căci cine nu vrea să redea lui Dumnezeu zeciuielele, pe cari le-a reținut și nu se silește să redea ceace i-a înstrăinat, orată că nu se teme de Dumnezeu și nu știe ce este adevărata pocăință și adevărata mărturisire Un om ca și acesta nu poate face adevărată faptă bună” (c. V. C. XVI. q. 2).

Iară Sfântul Sinod Tridentin zice: „Nu sunt a se răbda aceia, cari pe diferite căi încearcă

a subtrage zeciuielele cuvenite bisericilor sau îndrăznesc ca zeciuielele ce sunt a se plăti de către alții, să le rețină și să le întrebuințeze pentru sine, căci a plăti zeciuială este datorie față de Dumnezeu, iară aceia, cari nu voiesc să o dea, sau împiedecă pe alții să o dea, uzurpează lucruri streine. Deci Sfântul Sinod poruncește tuturor, de orice grad sau condițiune ar fi, și pe cari îi privește plata zeciuielelor, ca acelea, la cari după drept obligați sunt, în viitor să le plătească în întregime bisericii catedrale sau altor biserici sau persoane foșă de cari au datorie legitimă. Iară aceia cari le-ar subtrage sau le-ar împiedica, să fie excomunicați și de sub aceasta crimă să nu fie deslegați decât după ce vor face restituire deplină” (Conc. Trid. Sess. XXV. c. XII. de ref.).

Sfinții Părinți și zeciuiala.

Sfinții Părinți ai Bisericii totdeauna au învățat, că porunca zeciuiei din Testamentul Vechiu este obligatoare și în Testamentul Nou și i-au îndemnat pe creștini să o observe.

Așa Sf. Jeronim vorbind despre prorocul Malahia (c. 3.) zice: „Pentru că nu ați dat zeciuiala și pârga, veți fi blestemați cu lipsă și foamete, că după ce ați detras pușinul, veți pierde belșugul proprietății voastre și toată mulțimea roadelor. Să știți, că pentru aceea ați pierdut tot belșugul pentru că m'ați despoiat pe Mine de partea Mea. De aceea vă sfătuesc să-mi dați înapoi ale Mele și Eu vă voiu da ale voastre.” Și iarăș zice: „Când foametea, lipsa tuturor lucrurilor și sărăcia apasă lumea, trebuie să știm, că acestea vin din mânia lui Dumnezeu, care zice, că e înșelat dacă nu primește mila prin săraci, așa că putem zice, că zeciuiala și pârga sunt proprietatea Lui”.

Apoi Sf. Augustin în predica sa I. pe Dumineca XII. după Rusalii, spune: „Din mila lui Dumnezeu, iubii frați, deja sunt aproape zilele, în cari trebuie să adunăm recolta și tocmai de aceea mulțumind lui Dumnezeu, Care le-a dat, să ne gândim, ca să oferim, ba să plătim zeciuiala. Căci Dumnezeu, Care a binevoit a ne da toate, cere dela noi zeciuiala, care este nu spre folosul Său, ci al nostru. Lui Dumnezeu nu-i dai în cinste, căci ceea ce îi dai, cu dobândă mare primești înapoi. Dacă nu ești agricultor și nu ai de dat zeciuială din roadele pământului, dă din tot ceea ce câștigi cu munca și cu mintea ta, pe cari dela Dumnezeu le ai și deci el așteaptă să-i dai zeciuiala din aceea, cu ce trăești: din ostășie, din negoț și din meserie plătește zeciuială. Plătește deci omule pentru că ai, plătește pentru că te-ai învrednicit a te naște, căci așa zice Domnul: Vor da fiecare pentru sufletul său răscumpărare Domnului (Eșire 30, 12). Nu știi că ale lui Dumnezeu sunt toate, câte le primești și a toate Făcătorului nu-i dai din cele ce sunt ale Lui? Ce ai face dacă luând nouă părți pentru Sine, fie și-ar lăsa a zecea parte? Lucru ce cu siguranță s'a întâmplat, când recolta ta, lipsită de binecuvântarea ploii, s'a stricat și roada viei tale ori a bătut-o grindina, ori a stricat-o gerul. Ai pierdut nouă părți, pentru că nu ai voit să dai a zecea Domnului. Acesta este obiceiul a preadrecht al lui Dumnezeu, că dacă tu nu dai zecea parte, primești tu a zecea parte. — Dumnezeu totdeauna e gata să facă bine, dar este oprit de răutatea oamenilor, căci omul vrea, ca Domnul Dumnezeu să-i dea lui toate, dar el nu vrea să-i dea Lui din ceea ce vede că are. Ce ar fi dacă Dumnezeu ar zice: Al Meu e omul pe care l-am făcut, al Meu

este pământul pe care-l lucrezi, ale Mele sunt animalele pe care le oboești, ale Mele ploile și bătaile vânturilor ale Mele sunt, și deoarece toate lucrurile trebuincioase pentru viață sunt ale Mele, tu care întrebuințezi mâinile, numai a zecea parte o meriți. — Zeziuiala se recere din datorie și cine refuză să o dea s'a năpăstuit asupra lucrurilor streine și dacă săracii vor muri de foame, pentru că dânsul nu dă zeciuială, se va înfățișa vinovat tot de atâtea omucideri înaintea tribunalului vecinicului Judecător, căci a păstrat pentru sine ceea ce Domnul a hotărât pentru săraci. Cine vrea să câștige răsplată sau dorește să dobândească iertarea păcatelor, să dea zeciuială, iar din cele nouă părți să se nizuiască a da milostenii săracilor, dar așa, că orice va trece de mâncarea mijlocie și îmbrăcămintea cinstită, să nu se păstreze pentru desfrâu, ci să se pună prin milostenie dată săracilor în comoara cerească. Tot ceea ce Dumnezeu ne-a dat peste cele de trebuință, nu ni-a dat nouă, ci mai ales le-a trimis prin noi, ca să se împărțească altora; iară dacă nu dăm altora, ne însușim lucruri streine“. Iată învățătura unui mare sfânt și învățat al Bisericii lui Hristos, a Sfântului Episcop Augustin, despre datoria ce o avem de a da a zecea parte din cele ce câștigăm lui Dumnezeu și despre felul cum trebuie să ne folosim de toate bunurile lumii acesteia, ca acele să ne fie mijloace de a ajunge la Dumnezeu și nu de a ne depărta de Dânsul.

Și numai aceste câteva dispozițiuni ale Sf. Canoane și învățături ale Sfinților Părinți, pe cari de data aceasta vi le-am reprodus, credem, că au delăturat din sufletele voastre orice îndoială, că porunca zeciuielii ar fi fost o

poruncă obligatoare numai pentru poporul iudeesc, dar după venirea lui Hristos ar fi încetat.

Dela felul cum împlinim porunca zeciuiei atârnă mântuirea noastră.

Iubiți Frați și Fii! Datorința noastră de a da Domnului zeciuiala și pârğa e o datorință sfântă, dela îndeplinirea căreia depinde nu numai bunăstarea și îndestulirea noastră aici pe pământ, ci depinde chiar și fericirea noastră vecinică. Mântuitorul gradul perfecțiunii creștinești îl măsoară după gradul în care omul știe să se despartă de cele pământești. „*Ce bine voi face ca să am viața de veci?*” îl întreabă tinerul bogat și Mântuitorul spune „*de vrei să întri în viață ține poruncile*”, iară „*de vrei să fii desăvârșit, mergi, vinde averea ta și o dă săracilor și vei avea comoară în ceriu și vino după mine*” (Mat. 19, 17—21). Pentru a ajunge la viața vecinică, trebuie să facem cel puțin atâta, cât ne este poruncit, însă cu cât facem mai mult, cu atât ne apropiem mai mult de Hristos, Care toate, chiar și tronul său ceresc, le-a părăsit pentru noi și toate chiar și viața și-le-a jertfit pentru mântuirea noastră. El ne-ar fi putut mântui și cu mai puțină jertfă, însă a voit să ne dea și nouă pildă, ca în a aduce jertfă lui Dumnezeu să nu cunoaștem măsură. „*Dați cele ce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu*” (Mat. 22, 21). Și ce avem ce nu ar fi alui Dumnezeu și astfel să nu fim datori a le da lui Dumnezeu sau a le folosi după voința lui Dumnezeu? Porunca de a da zeciuiala și pârğa este atât de importantă pentru sufletele noastre, încât dela împlinirea aceleia, și dela felul cum vom ști să facem fapte bune, fapte de ale îndurării, depinde mântuirea noastră sau osândirea vecinică a sufletului nostru. Sfânta Evanghelie ne

arată că criteriul după care Mântuitorul, la înfricoșata Lui a doua venire, va despărți pe cei buni de cei răi și îi va împărtași pe cei din tâu de fericirea împărăției sale cerești, iară pe ceilalți îi va trimite în chinurile osândei vecinice, va fi împlinirea sau călcarea poruncii Lui de a face bine: „*Atunci va zice împăratul celor deadreapta lui: Veniți binecuvântații Părintelui meu de moșteniți împărăția, care e gătită vouă dela întemeierea lumii. Căci am flămânzit și mi-ați dat de mâncat; însetoșat-am și mi-ați dat de am beut; străin am fost și m'ați primit; gol și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost și ați venit la mine. Atunci vor răspunde lui dreștii zicând: Doamne când te-am văzut flămând și te-am hrănit; sau însetat și ți-am dat de ai beut? Sau când te-am văzut strein și te-am primit, sau gol și te-am îmbrăcat? Sau când te-am văzut bolnav sau în temniță și am venit la tine? Și răspunzând împăratul va zice lor: Adevăr zic vouă, întrucât ați făcut unuia din aceștia frați mai mici ai mei, mie mi-ați făcut. — Atunci va zice și celor deastânga lui: Duceți-vă dela mine blăstămaților în focul cel de veci, care e gătit diavolului și îngerilor lui. Căci am flămânzit și nu mi-ați dat să mănânc; însetoșat-am și nu mi-ați dat să beau; strein am fost și nu m'ați primit; gol și nu m'ați îmbrăcat; bolnav și în temniță și nu m'ați cercelat. Atunci vor răspunde lui și ei zicând: Doamne, când te-am văzut flămând sau însetoșat, sau strein, sau gol, sau bolnav, sau în temniță și nu am slugit ție? Atunci va răspunde lor zicând: Adevăr zic vouă: întrucât nu ați făcut unuia din acești mai mici, nici mie nu ați făcut. Și vor merge aceștia în munca de veci, iară dreștii în viața de veci*” (Mat. 25, 34—46). *O! Iubi-*

fiilor Frați și Fii, la auzul acestor înfricoșate cuvinte ale Domnului, să se examineze unul fiecare dintre voi, să vadă, că după felul cum s'a silit până acuma a face milă chiar și din partea cuvenită lui Dumnezeu, din cele ale Sale; la judecata lui Hristos, când se va croi soarta fiecăruia pentru totdeauna, de binecuvântarea sau de blestemul Aceluia s'ar împărtăși?

Dacă ați fi dat lui Dumnezeu nu mai mult, dar cel puțin cu cât sunteți datori, zeciuiala și pârga, atunci nu ar fi atâtea biserici lipsite chiar și de cele mai trebuincioase, ba în stare mai deplorabilă ca cele mai părăsite case, încât Hristos cu tot dreptul îi poate muștra pe credincioșii acelor biserici; că „*flămând, însetat, gol și în temniță am fost*” și nu m'ați îngrijit voi, cari și cele ce ar fi trebuit să le dați lui Dumnezeu, spre reînnoirea și împodobirea casei Lui, le-ați înstreinat pentru voi înșivă. Dacă ar fi căutat fiecare creștin, ca cel puțin din atâtea cât îi este poruncit, să facă bine celor lipsiți, nu ar fi atâția cari nu au cu ce să-și aline foamea, nu ar fi atâția cari pe acest ger cumplit în senzul cel mai strict al cuvântului au înghețat de frig, nu ar fi atâția copilași nevinovați, cari înainte de vreme mor din cauza mizeriei și nu ar fi atâția bolnavi, cari fără a primi un cuvânt de mângâiere între dureri cumplite se sbat pe patul suferinței lor. De toți aceștia însă va trebui să dați seamă la a doua venire a Domnului. Creștinii, cuprinși și ei de materialismul fiilor lumii acesteia, își uită des de indemnul Mântuitorului, că „*nu vă adunați comori pe pământ, unde moliiile și rugina le strică și unde furii le fură și le sapă, ci vă adunați vouă comori în ceriu, unde nici rugina și nici moliiile nu le strică și unde furii nu le sapă și nici nu le fură*” (Mat. 6, 19—20) — și caută să-și adune cât de mult din cele tre-

cătoare, chiar însușindu-și și cele sfinte ale Domnului, zeciuiala și pârga, și uită de indemnul Sfintei Sripturi, că „*de către cel sărac nu îți întoarce ochiul și nu da loc omului să te blesteme, că rugăciunea celui ce te blastămă pe tine într-o amărăciune a sufletului său, o va auzi cel ce l-a făcut pe el*” (Sirah 4, 5—6). Și nu-și aduc aminte de indemnul învățacelului celui iubit, că: „*Fii mei, să nu iubim cu cuvântul, nici cu limba, ci cu fapta și cu adevărul*” (I. Ioan 3, 18).

Fără binecuvântarea lui Dumnezeu nu-i îndestulare nici fericire.

Vor fi și de aceia cari vor zice că au familie, că au copii, de a căror viitor trebuie să se îngrijească, deci trebuie să cruțe și să adune pentru ai săi. Foarte bine, dacă un părinte își împlinește datoria față de familia sa și se îngrijește de viitorul copiilor săi, însă să o facă aceasta pe cale cinstită și nu înstreinând cele ce sunt ale lui Dumnezeu. Copiii lui mai în grabă vor fi fericiți, atât aici pe pământ, cât și în vecinicie, fiind mai săraci însă având binecuvântarea Domnului, decât având bogății, luate dela Dumnezeu și de cari legate sunt blestemele Domnului. Să nu uitați că fără binecuvântarea Domnului înzadar munciți ziua și noaptea, căci nu veți putea aduna nimica. Apostolii doară toată noaptea s'au trudit și nimica nu au prins, însă după ce a venit Domnul și la cuvântul lui au aruncat mrejea, abia au mai putut trage luntrea la țarmure de mulțimea peștilor, ce au prins. Ceace luați dela Dumnezeu nici așa nu v'a succede să lăsați copiii voștri, căci dacă nu le veți prăda voi, ca și părinții cari și ultiima bucatură din gura copiilor o duc la crăsmă, se vor risipi ele. Cele ce luați dela Domnul nu le puteți ținea,

căci dacă nu se nimicesc de foc sau apă sau nu pier în bancă, va trebui să le dați pe medici și medicamente, sau le prădați prin procese, căci cele pe nedreptul câștigate împreună sunt cu blestem. Dacă vă iubiți copiii voștri, precum datori sunteți să-i iubiți, lăsați-le cea mai prețioasă moștenire, binecuvântarea Domnului, care vi-s'a făgăduit împlinind poruncile Lui, căci aceasta, însoțindu-i pe toate cărările vieții lor, singură le va putea asigura fericirea ce li-o doriți voi, precum ne zice Mântuitorul: „Nu vă îngrijiiți zicând: ce vom mânca, sau ce vom bea, sau cu ce ne vom îmbrăca? căci știe Tatăl vostru cel ceresc, că vă trebuiesc acestea toate” (Mat. 6, 31).

Alții vor zice, că ei partea ce se cuvine lui Dumnezeu din zeciuală și pârgă, o adună, și apoi vor lăsa, ca după moartea lor să se facă cât de mult bine din ea și așa să se îngrijească și de sufletele lor. Însă aceștia să nu uite că Domnul le zice: „pârga ariei și a teascului tău să nu întârzi a le da” (Esire 22, 29), adică ceea ce este a lui Dumnezeu să i-o dăm atunci, când o primim, și apoi să nu uite că fiecare el însuși trebuie să se îngrijească de sufletul său, pe care dacă el în viață fiind nu l-a mântuit, înzadar îl va lăsa în grija altora, nimeni nu-i va purta mai multă grijă, decât i-a purtat dânsul. Apoi nici nu pot ști, dacă nu li-se zice și lor pe neașteptate: „Nebune, întru aceasta noapte vor să ceară sufletul tău” și nu vor mai avea vreme să ia nici o dispoziție și ceea ce au adunat luând și partea lui Dumnezeu, va servi de pradă și ceartă erezilor nerecunoscători, cari în loc să se îngrijească de sufletul lor îi vor blestema, că de ce nu au lăsat mai mult. Dă lui Dumnezeu din ceea ce este al tău, căci pe patul de moarte, când și așa ești silit să le pâr-

răseși toate, nu mai ai nimica, din ce să poți da. Sf. Lucia a îndemnat-o pe mamă sa: „Dă până ce ești sănătoasă, ca nu cumva dând pe patul de moarte să zici că ai dat fiind încă în viață”.

Rezolvirea crizei. — Cum să dăm pârgă și zeciuală.

Iubiți Frați și Fii! Fiind porunca de a da lui Dumnezeu partea ce i-se cuvine din toate, câte dela Dânsul le primim, o poruncă dela a căreia împlinire depinde deodată cu câștigarea vieții de veci și asigurarea binecuvântării Domnului aici pe pământ, fără de care binecuvântare nu numai truda singuraticilor oameni de a-și asigura îndestulirea vremelnică este zadarnică, ci este toată atît de zadarnică și truda conducătorilor lumii de a deslega criza, de care suferă întreaga omenime, credem de necesar, ca după învățătura părințească, dată cu acest prilej, să concretizăm, că ce este dator omul să dea lui Dumnezeu în virtutea poruncii de care vorbim.

Dumnezeu cere dela om *zeciuală și pârgă* precum scris este, că: „toată zeciuală pământului a Domnului este, sfântă Domnului” (Levit. 27, 30) și iarăși scris este, că: „pârga ariei și a teascului tău să nu întârzi a le da. Cele întâiu născute ale fiilor tăi vei da mie” (Esire, 22, 30). Datori suntem să-i dăm a zecea parte din tot ce câștigăm, fie din cultivarea pământului, sau meseriei, sau comerț, sau întreprindere, sau profesiune, sau ca funcționar; și apoi pârgă, adică cel dintâiu rod al vitelor, al holdelor și pomilor noștri, datori suntem să-l oferim Domnului, ba chiar și pe *întâiul născut* dacă este băiat, părinții datori sunt a-l închina Domnului și de mic să-l crească astfel, ca să primească chemare pentru slujba Domnului, fie

ca și preot, fie ca și călugăr. — *Cui* să le dăm toate acestea? Bisericii de care aparținem, care apoi le va întrebuința după voia Domnului, îngrijindu-se de poboaba casei Lui și de susținerea preoșilor, slujitorilor Domnului, ca aceia scutiți de grijile traiului să se poată dedica de tot misiunii lor sfinte, de a lucra mântuirea sufletelor credincioșilor încredințați grijii lor, apoi se va îngriji de ajutorarea săracilor și a bătrânilor neputincioși, apoi îngrijind bolnavii, tot așa se va îngriji de creșterea copiilor, prin înființarea și susținerea școlilor și institutelor și sprijinind toate instituțiile filantropice.

Când avem să dăm zeciuiala și pârga? Atunci, când le primim dela Domnul, precum scris este, că: „*pârga ariei și a teascului tău să nu întârzi a le da*“ (Eșire 22, 29), căci, precum ne spune Sfântul Augustin, este păcat nu numai a nu da deloc zeciuiala și pârga, ci este păcat și a le da târziu. Nici Dumnezeu și nici biserica nu face sechestra, nu are executori, deci să nu aștepte nimeni provocări, ci cu ce este dator lui Dumnezeu să o dea cu bună voie, făcându-se vrednic de răsplata și încunjurând pedeapsa Domnului.

Iubiți Frați și Fii! Ne aducem aminte cum Mântuitorul după mărta sa înviere s'a arătat celor doi ucenici, ce călătoriau către Emaus și a mers cu dânșii, cari nu l-au cunoscut până ce a șezut cu ei la masă și a binecuvântat pânea, când „li s'au deschis lor ochii și l-au cunoscut pe dânsul“ (24, 31). Cu noi încă călătorește Hristos pe toată calea, ce avem să o facem pe acest pământ, ba chiar și locuște în mijlocul nostru pe Sf. Altar. Cel puțin la binecuvântarea pâinii să ni-se deschidă și nouă ochii și să-l recunoaștem pe El, care ne binecuvântă truda noastră și din ceace primim, nu atât prin truda

noastră, ci mai mult în urma binecuvântării Lui, să dăm și Lui ceace cere dela noi.

Patru feluri de oameni în lume: De cari vrem să ne ținem?

Oamenii nu au toți aceleași pretenții aici pe pământ. Sunt unii atât de înrăutățiți și atât de blestemați, încât numai în temniță se simțesc bine; alții își iubesc libertatea și păzesc legemuncind cinstit pentru cele trebuincioase lor și suportă cu răbdare atât bucuriile cât și năcazurile vieții; apoi alții, mai în stare bună, doresc să aibă totdeauna plăceri, să aibă pururea primăvară și când începe să se apropie iarna pleacă în alte țări, unde nu trebuie să sufere frigul iernii; iară cei de tot bogați, ca milionarii din America, încearcă să își facă raiu pe pământ, la Florida. — Așa nici în viața sufletească nu sunt toți oamenii cu aceleași dorințe. Unii se simțesc bine și în noroiul păcatelor și al fărădelegilor și par că fără de nici o teamă de osânda vecinică, calcă poruncile lui Dumnezeu; alții iară încunjură păcatele, se tem de osândă, împlinesc poruncile Domnului, dau lui Dumnezeu tot cu ce-i sunt datori, deci și zeciuiala și aceștia după moarte și după ce s'au curățit de păcatele lor și au făcut destul dreptății lui Dumnezeu, ajung la fericirea vecinică; alții iară nu se mulțumesc să facă numai cât le este poruncit, ci fac mai mult, dau lui Dumnezeu nu numai cu cât îi sunt datori, ci și din cele 9 părți lăsate lor fac milostenie și fapte bune, nu numai încunjură păcatele, ci se împodobesc și cu virtuți, făcând din viața lor sufletească o adevărată primăvară; și apoi, deși mai puțin, sunt și de aceia, cari urmează nu numai poruncile, ci și sfaturile Mântuitorului, pentru care renunță la toate cele lumești și

trăind numai pentru Hristos și aici pe pământ gustă în sufletele lor fericirea raiului. Și numai fericirea acestora din urmă este într'adevăr fericire, căci fericirea celor cari o caută numai în plăceri lumești este de tot deșartă și trecătoare. Florida milionarilor americani este distrusă de cutremur și potop, însă fericirea celor ce o caută în urmarea lui Hristos va fi vecinică, căci: „*fericiți cei ce te iubesc pe Tine, bucurase-vor de pacea ta văzând toată mărirea ta și se vor veseli în veac*” (Tobia 13, 15).

Dacă nu avem spiritul eroic de a-i urma pe aceia, cari pentru Hristos își jertfesc toate, să avem cel puțin tăria de a nu ne lăsa să fim seduși de ispitele lumii acesteia, ca să nu-i dăm lui Dumnezeu nici ceace îi datorăm, ci mântuirea sufletelor noastre să o ținem de singurul lucru, care într'adevăr ne trebuie și aceea să ni-o lucrăm păzind întru toate și totdeauna poruncile Domnului.

Indemnuri salutare.

Iubiți Frați și Fii! De încheiere vă zic cu prorocul: „*Iată am dat înaintea feței voastre calea vieții și calea morții*” (Ierem. 21, 8) și am dat „*înaintea voastră binecuvântare și blestem; binecuvântare, dacă veți asculta poruncile Domnului Dumnezeului vostru, iară blestem, dacă nu veți asculta poruncile Domnului Dumnezeului vostru*” (A doua Lege 11, 26—28) și îndemnându-vă cu Isus Navi „*decă acum temeți-vă de Domnul și slujiți Lui cu scumpătate și cu dreptate și lăpădați pe dumnezeii cei streini*” (24, 14), căci „*când veți lăsa pe Domnul și veți sluji la dumnezeii streini, atunci va veni și vă va năcăji pe voi,*

și va pierde pe voi, pentrucă v'a făcut bine vouă” (24, 20).

— Dacă până acuma ați încercat să luați dela Dumnezeu și ce este al Lui și i-ați deneșat cu ce-i erați datori și ați văzut, că nu ați avut binecuvântare, întoarceți-vă la poruncile Domnului și să vă hotărâți, ca prin adevărată părere de rău pentru rătăcirile de până acuma și prin o mărturisire bună, împăcați cu Dumnezeu, de acuma înainte să-i împliniți poruncile Lui și să dați zeciuiala și pârga, cu care îi sunteți datori și El nu va întârzia să vă împărtășească binecuvântările sale. Urmați pilda fiului celui rălăcit, care văzând starea mizeră în care a ajuns lăpădându-se de părintele său și aducându-și cu amar aminte de zilele fericite petrecute în casa părințească la hotărîrea, că „*sculamă voiu și mă voiu duce la tatăl meu*” (Luca 15, 18). Intoarceți-vă la Dumnezeu și nu luați nimica din ce este al Lui și Dânsul nu va înceta să vă dea vouă cele ce sunt spre trebuința voastră. Intoarceți-vă la Domnul și-i păziți poruncile Lui, între cari este și aceea, pe care v'am arătat-o astăzi și nu vă uitați la ceace face lumea, ci „*căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea lui și toate celelalte vi-se vor adauge vouă*” (Mat. 6, 33). Incepeți cel puțin de acuma înainte a da zeciuiala și pârga, ce vă cere Domnul, căci „*sfânta Domnului este*” și nu vă închideți inimele voastre zicând, că viața este grea, câștigul puțin, din care dacă mai dai și lui Dumnezeu, ce îți rămâne ție?, ci din ceace îți dă Dumnezeu dă-i a zecea parte Lui. Din puțin dă-i puțin, ca văduva care aruncând cei doi bănuși în vistieria bisericii și pe care a lăudat-o Isus zicând, că a jertfit tot ce a avut, iară dacă ai mai mult, vei da și tu mai mult. Dacă tu

nu ai mult, oare cei ce nu au de loc pot să moară de foame, sau ești dator ca să îți mai reduci pretenziunile, ca să li-se ajungă și celor lipsiți? Inșă dacă nu dai puținul cu care ești dator, nu ai da nici dacă ai avea mult de dat, deci nu ești vrednic nici de puținul ce-l primești azi și se va lua și acela dela tine.

„Adevăr zic vouă, că de nu va întrece dreptatea voastră mai mult decât a cărturarilor și farizeilor, nu veți intra în împărăția cerurilor“ (Mat. 5, 20). Ascultați chemarea Domnului, care zice: „Întoarceți-vă la mine și eu mă voi întoarce către voi“ (Zah. 1, 3) și „vor veni peste tine toate binecuvântările și te va umplea pe tine Domnul Dumnezeu de bunătați“ (A doua Lege 28, 2 și 11). Incepeți și împliniți porunca Domnului și veți vedea cu ochii cum parochiile și credincioșii, cari păzesc poruncile Domnului, chiar și cu bunuri vremelnice răsplățiți sunt din partea lui Dumnezeu și vor putea zice cu Psalmistul: „Domnul mă paște și nimica nu îmi va lipsi“. Și prin aceea va încela criza economică și financiară ce ne apasă astăzi.

Darul Domnului nostru Isus Hristos și iubirea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Spiritului Sfânt să fie cu voi cu toți. Amin.

Dat din Reședința Noastră episcopescă, în Dumineca Vameșului și a Farizeului din anul Domnului 1932 și al Episcopatului Nostru al XX-lea.

EPISCOP VALERIU TRAIAN

